

NADAWAĆ (21) *vb impf i pf*

impf (18) [w znac. 1.], *pf* (3) [w znac. 2.].

Pierwsze a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie); drugie a w inf jasne, w tematach praes -dâw-, -daj-, w praet pochylone.

inf nadawać (2). ◇ *praes* 1 sg nadâwâm (1). ◇ 3 sg nadâwâ (1) *LibMal* 1552/169, nadaje (1) *SarnStat* 987 marg. ◇ [*impers con* by się nadawâło cf **NADAWAĆ SIĘ con 3 sg n]. ◇ 1 *pl* nadâwâmy (1). ◇ 3 *pl* nadâwają (1). ◇ *praet* 2 sg *f* nadâwałas (1). ◇ 3 sg *m* nadâwâl (3). ◇ 3 *pl m pers* nadâwali (9). ◇ *part praes act* nadając (1).**

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XIX w.

1. *Dawać, darowywać na mocy aktu prawnego lub aktu łaski; dotare Cn* (18) : Subministro, Prziposługuyę/ Pomagam/ Dodâyę/ Nádawam/ Przikładam. *Mącz* 222c.

Zwrot: »nadawać dary« (1): ONe zacne Kfiążetá gdy Herby dawáli/ Naprzod wízelkíey dzielności w ludziach doznawáli/ Doświadczywízy y męstwá doświadczywízy wiáry/ A potym k wieczney fławie nádawáli dáry. *PaprPan* Gv.

a. *Z dopełnieniem wskazuje obiekt nadania; obdarzać [kogo]* (2) :

Zwrot: »ustawicznie nadawać« (1): Perpetuare data, Vítáwicznie nádawác kogo. *Mącz* 292d.

W przen [czym] (1) :

Zwrot: »nadawać potwarzą« (1): lichwę y przybytek brálás/ nádawálás przyiaćiele twoie potwarzą [*fraudabas proximos tuos cum oppresione PolAnt; avare proximos tuos calumniabaris Vulg*] *BudBib Ez* 22/12.

a. *O dobrach ziemskich [co komu]* (1) : Krolowie ziemskie máiętności Rycerftwu nádawáli. *PowodPr* 23.

b. *O uposażeniu kościołów, klasztorów itp. i opatrywać, wyposażać; dotare Cn [kogo (3), co (8)]* (11) : Był [...] w Ieruzálem ízpytał z kościołem pánny Mariey [...] ktory co dáley tho bárżíey nádawáli kupcy Niemieccy *BielKron* 346, 189; *SkarŻyw* 356.

W połączeniach szeregowych (2): *BielKron* 174; wiele ludzi zacnych [...] niemnieyfze nakłady czynili [...] á przedsię hoynie żyli/ vbogie podpomagáli/ przyiaćioły bogáćili/ kościoły nádawáli [*ecclesias locupletasse*] *ModrzBaz* 99v.

W charakterystycznych połączeniach: klasztory nadawać, kościoły (7), *ludzie uczone, mnichy, szkoły, ubogie.*

Szeregi: »budować i (albo) nadawać« (3): *GliczKsiąż* L; [*starsi nasi*] ku czći onemu známienite Kościoły budowáli y nádawáli *WujJud* A2v; *ReszPrz* 72. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1r.*].

»fundować i nadawać« (1): fłużyli Chryftułowi[...] kościoły wízędzie funduiąc/ y nádáiąc: y złoto/ y srebro fwoie do nich/ [...] wnořząc. *SkarKazSej* 681a.

»zakładać i nadawać« (2): prebendę S. Marćiná ná gornym zamku záložyl/ y wiele innych kościołow [*Jagiello*] zákládał y nádawał. *BielKron* 382, 364.

c. *O przywilejach: ustanawiać [co komu]* (2) :

Zwroty: »listem nadawać« (1): tym listem nářzym tę wolnořczy ym nadawamy y onych wířywacz pořzwalamy *ZapKoscier* 1582/33.

»wolności nadawać« (2): *ZapKościer 1582/33*; Litwie Król Polki iáko nowym Krześciánom wolności nádáie. *SarnStat 987 marg.*

2. Pf Dać, darować wiele (z subiektywnym podkreśleniem wielości [czego] (3) :

nadawać komu (2): długołchek schewczik nadawa mv karth fálchiwych obrzinanych ze thakowymy karthamy wyelye lyudzi polkodzil *LibMal 1552/169*; *ModrzBaz 131v.*

Zwroty: »bogactw wiele nadawać« (1): W ktorey to [wierze] áż do śmierci łwey ftátecznie trwáli/ A do Kościołow bogactw wiele nádawáli. *KołakCath B.*

»wiele dochodow nadawać« (1): Boć to niepodobna/ áby ci ktorzi to *beneficia* fundowáli/ mieli ták wiele dochodow ludziom proznuiącym nádawác [ut tot proventus hominibus ociosis attribuerent] *ModrzBaz 131v.*

Synonimy: **1. a.** obdarzać; **b.** fundować; **c.** postanawiać, uchwalać, ustanawiać.

Formacje współrdzenne cf DAĆ.

Cf NADAWAJĄCY, [NADAWANIE]

KCh